

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE

KULTURHISTORISK REGISTRERING

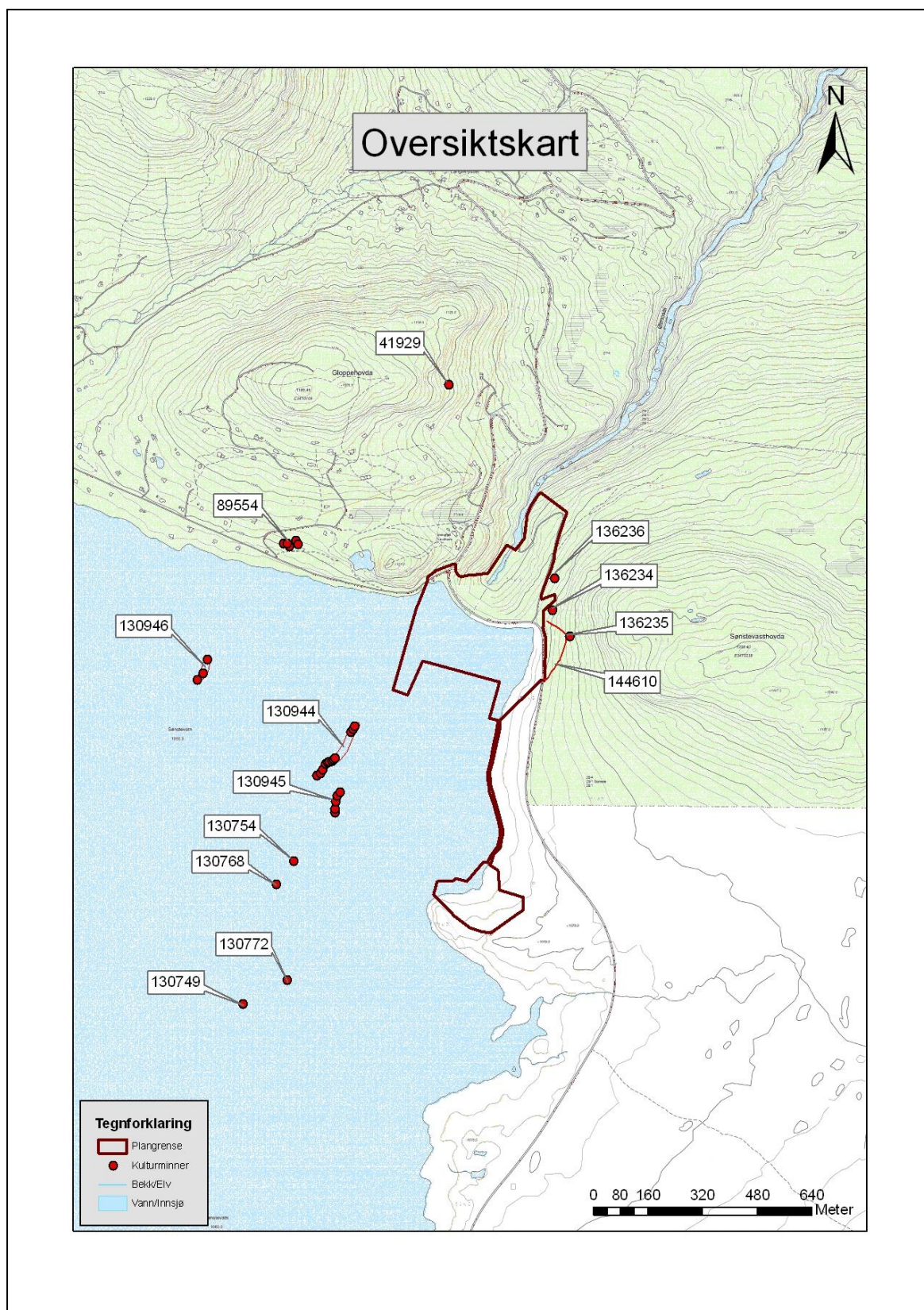
Nore og Uvdal kommune Dam Sønstevatn

SAKSNR: 11/1120

Foto 1: Oversiktsbilde av Dam Sønstevatn, i retning vest/nordvest.

Navn på sak:	Dam Sønstevatn										
Kommune:	Nore og Uvdal										
Kartreferanse	ØK BP052										
	M711 Tessungdalen 1615 III										
Høyde over havet	1010-1070 m.o.h.										
Tiltakshaver:	Skagerak Kraft AS										
Adresse:	Postboks 80										
	3901 Porsgrunn										
Saksnummer:	11/1120										
Metode:	Overflateregistrering										
Registrering utført:	27.04.2011	Ved:	Bernt-Egil Tafjord, Erlend Nordlie, Ingunn Beyer Hansen, Astrid B. Lorentzen og Linda Arnestad								
Rapport utført:	15.06.2011	Ved	Linda Arnestad								
Autom. fredete kulturminner i området:	Type		Registreringsnummer ID-nummer								
Nyere tids kulturminner i området:			K-nummer								
Fotodokumentasjon:	Foto i saksmappe										
Faglige konklusjoner:	<p>☒ Planen er <u>ikke</u> i konflikt med kulturminner.</p> <table> <thead> <tr> <th>Automatisk fredete kulturminner</th> <th>Nyere tids kulturminner</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>☐ Planen er i konflikt</td> <td>☐ Planen er i konflikt</td> </tr> <tr> <td>☐ Ingen synlige, potensiale under bakken</td> <td>☐ Ikke påvist til nå, nærmere arkivsjekk påkrevs</td> </tr> <tr> <td>☐ Ikke vurdert</td> <td>☐ Ikke vurdert</td> </tr> </tbody> </table>			Automatisk fredete kulturminner	Nyere tids kulturminner	☐ Planen er i konflikt	☐ Planen er i konflikt	☐ Ingen synlige, potensiale under bakken	☐ Ikke påvist til nå, nærmere arkivsjekk påkrevs	☐ Ikke vurdert	☐ Ikke vurdert
Automatisk fredete kulturminner	Nyere tids kulturminner										
☐ Planen er i konflikt	☐ Planen er i konflikt										
☐ Ingen synlige, potensiale under bakken	☐ Ikke påvist til nå, nærmere arkivsjekk påkrevs										
☐ Ikke vurdert	☐ Ikke vurdert										
Videre saksgang (for saksbehandler):											
Merknader:											

Kart 1: Kartet viser planområdet og kulturminnene i nærområdet, i målestokk 1:12 500.

	Buskerud fylkeskommune	Dam Sønstevatn 11/1120
	Utviklingsavdelingen	Nore og Uvdal kommune

BAKGRUNN FOR PLANEN:

I forbindelse med planlagt rehabilitering av Dam Sønstevatn i Nore og Uvdal kommune er det utført arkeologiske registreringer innenfor planområdet, jf. Kulturminneloven § 9 av 1978. Registreringen ble utført den 27. april 2011.

Formålet med registreringen var å undersøke om automatisk fredete eller nyere tids kulturminner kom i konflikt med planlagte inngrep i landskapet i forbindelse med reguleringen.

OMRÅDET

Planområdet ligger sentralt, sør i Nore og Uvdal kommune, med utsikt mot Imingfjell i nordvest. Planområdet begynner nord for det nordøstlige hjørnet av Sønstevatn og strekker seg ca. 1,3 km i sørlig retning. Høyden varierer mellom 1010 og 1070 m.o.h.

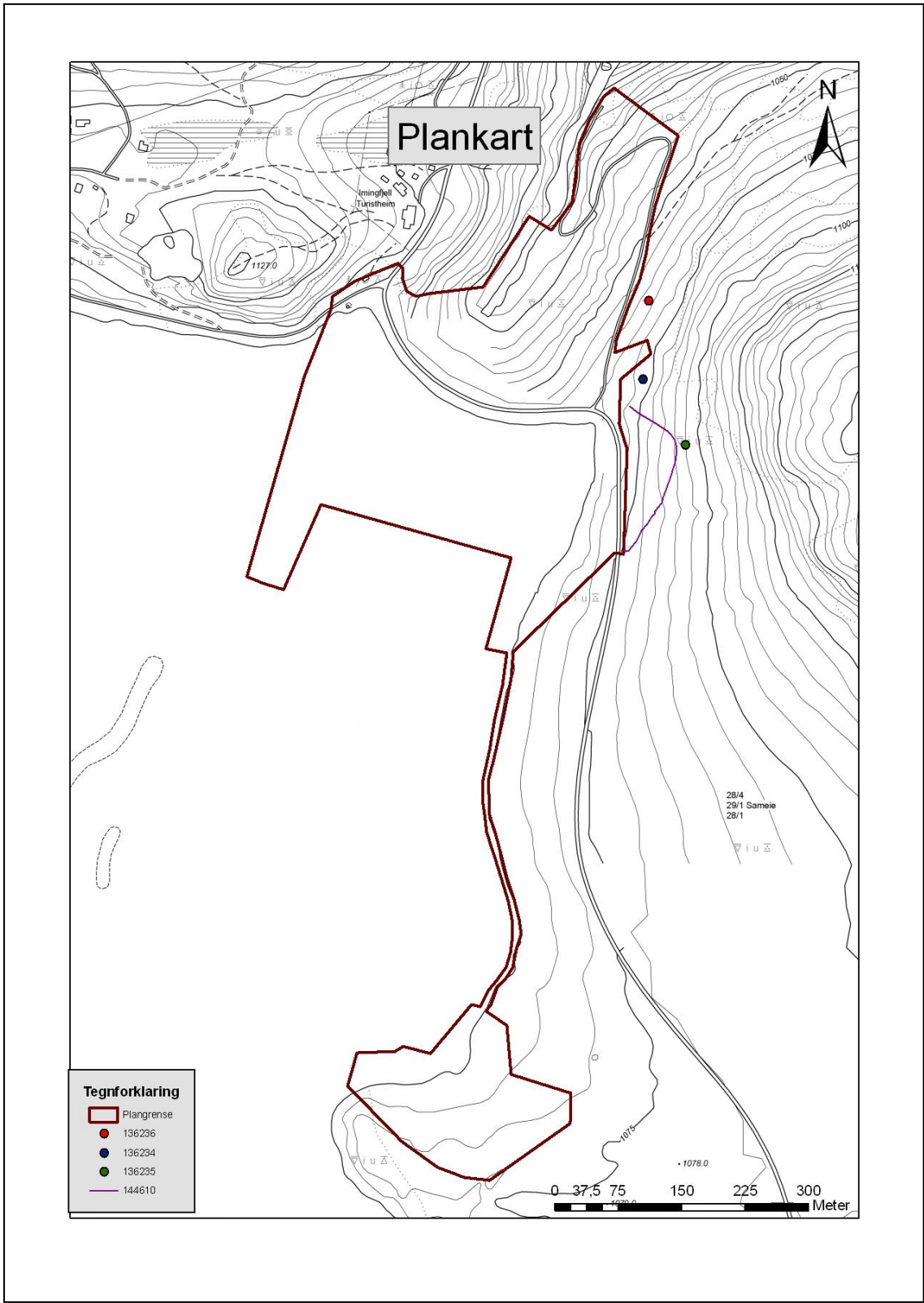
Det er ikke registrert kulturminner innenfor planområdet tidligere, men det er registrert 6 automatisk fredete kulturminner vest for planområdet. Av disse er det kun det nordligste kulturminnet id. 89554 som ligger over vannflaten, de øvrige 5 ligger under der Sønstevatn ligger i dag. Id. 89554 er en fangstlokalitet med 5 fangstgroper, datert til jernalder/middelalder. Av de øvrige er id. 130946, 130944 og 130945 fangstlokaliteter med henholdsvis 3, 12 og 5 fangstgraver, datert til jernalder/middelalder. Id. 130754 er et løsfunn fra steinalder, og id. 130749 er et bosetning/aktivitetsområde datert til yngre steinalder.

I tillegg er det registrert 6 kulturminner med uavklart vernestatus rundt planområdet. Id. 41929 ligger nord for planområdet, og er en fangstlokalitet bestående av en fangstgrop. Id. 130768 er et bosetnings/aktivitetsområde og id. 130772 er løsfunn av flint og kvartsitt. De to sistnevnte ligger vest for planområdet, og under der Dam Sønstevatn ligger i dag.

Id. 136234, 136235 og 136236 er tre groper som ligger umiddelbart øst for der riggområdet er planlagt, men deres funksjon og vernestatus er ikke avklart.

OMRÅDEHISTORIE

Dam Sønstevatn ble bygget i perioden 1963-1966 som inntaksmagasin til kraftstasjonene Uvdal I og II. Opprinnelig lå det tre vann etter hverandre, orientert øst/vest i Imingdalen. Disse var Sønstevatn, Mevatn og Sjugurdstjern. Sønstevatn var det største og østligste av vannene, med en opprinnelig beliggenhet på 1029 m.o.h., og i størrelse ca. 2,5 km lang og inntil 1 km bred. Det midtre vannet, Mevatn, var langt og smalt og lå på 1040 m.o.h., mens Sjugurdstjern, i vest, var minst av vannene med en opprinnelig beliggenhet på 1052 m.o.h. Avstanden mellom vestenden av Sjugurdstjern til østenden av Sønstevatn var omtrent 7 km. Som en følge av oppdemmingen ble disse tre vannene slått sammen til dagens Sønstevatn som ligger på 1060 m.o.h. Dam Sønstevatn ligger direkte nord for det nordøstre hjørne av dette vannet.

Kart 2: Kartet viser planområdet med de nærmeste kulturminnene inntegnet etter kontrollregistrering, i målestokk 1:5000.

REGISTRERINGENS FORLØP OG RESULTATER

Planområdet ble undersøkt ved visuell overflateregistrering etter synlige kulturminner. I tillegg ble nedtappingbeltet i hele tiltakets lengde undersøkt, etter avtale med Norsk Maritimt museum, for å vurdere om det var nødvendig med marinarkeologiske undersøkelser.

Siden gropene med id. 136234-36 lå umiddelbart øst for planområdet var registrert som uavklarte var det nødvendig å undersøke nærmere om gropene kunne ha automatisk fredningsstatus, og dermed kunne få innvirkning på det planlagte arbeidet rundt Dam Sønstevatn. Gropene ble gjenfunnet og innmålt. Art og vernestatus kunne ikke avklares, men på grunnlag av deres plassering og avstanden til planområdet, vil de ikke få innvirkning på planlagte tiltaket.

Det ble registrert en fure i terrenget rett sør for planområdet (id. 144610). Denne er ikke nevnt i rapporten fra registreringen i 1962, og er derfor sannsynligvis av nyere dato. Det er trolig at denne furen kan ha hatt noe å gjøre med anleggs/transportarbeid i sammenheng med byggingen av Dam Sønstevatn.

DELTAGERE OG TIDSROM

Registreringen ble utført av arkeologene Bernt-Egil Tafjord, Erlend Nordlie, Ingunn Beyer Hansen, Astrid B. Lorentzen og Linda Arnestad. Rapportarbeid ble utført av arkeolog Linda Arnestad. Det ble brukt 60 timer i felt, inkludert kjøring. Til for og etterarbeid ble det brukt 13 timer. Det ble til sammen brukt 73 timer på arbeidet med saken.

 Buskerud fylkeskommune Utviklingsavdelingen	Dam Sønstevatn 11/1120
	Nore og Uvdal kommune

BESKRIVELSE

Terrenget i sør er fuktig og består av blokkrik mark, bevokst med lyng og mose. Den midtre og vestre delen ligger i nordøstre hjørne av Sønstevatn, mens nordre del ligger i skrånende terreng i hovedsak mot nordvest, ned mot utløpet fra dammen. Den nordre delen er bevokst med lyng, mose, krattvegetasjon og enkelte mindre trær, i hovedsak fjellbjørk.

FUNN

Id-nr. fra kulturminnedatabasen Askeladden	Type funn	Gbnr.:	Datering	Merknad
136234	Grop	28/1 Rustrud	uavklart	Kommer ikke i konflikt med planen
136235	Grop	28/1 Rustrud	uavklart	Kommer ikke i konflikt med planen
136236	Grop	28/1 Rustrud	uavklart	Kommer ikke i konflikt med planen
144610	Fure	28/1 Rustrud	Ikke fredet	Kommer ikke i konflikt med planen

BESKRIVELSE AV FUNN

ID. 136236 GROPP

Gropen er rektangulær formet, måler ca. 120 x 150 cm, og er ca. 50 cm dyp. Østre kortside er noe mer ujevn enn de øvrige sidene. Det ble ikke funnet stein i kantene. Gropen er plassert på en liten rygg på tvers av dalretningen. Terrenget er steinete, godt drenert og bevokst med lyng, mose og enkelte fjellbjørk..

Foto 2: Bildet viser id. 136236, i retning nord.

	Buskerud fylkeskommune	Dam Sønstevatn 11/1120
	Utviklingsavdelingen	Nore og Uvdal kommune

ID. 136234 GROP

Gropen er tilnærmet sirkulært formet, ca. 140 cm i diameter, og ca. 60 cm dyp. Det er antydning til voll i retning nord/nordøst, ca. 50 cm bred. Ligger noen mindre stein (ca. 20 cm) i bunnen av gropen i øst. Gropen er delvis fylt med vann og is og ligger plassert på en liten rygg på tvers av dalretningen. Terrenget er fuktig, og bevokst med lyng, mose og diverse krattvegetasjon.

Foto 3: Bildet viser id. 136234, i retning nord.

ID. 136235 GROP

Gropen er rektangulær mot kvadratisk formet, ca. 200 x 210 cm, og er mellom 60-80 cm dyp. Vestre kortsida er noe kortere enn den østre, ca. 180 cm. Gropen ligger ca. 10 meter øst for id. 144610. Terrenget er steinete, og bevokst med lyng, mose og diverse krattvegetasjon.

Foto 4: Bildet viser id. 136235, i retning vest.

	Buskerud fylkeskommune	Dam Sønstevatn 11/1120
	Utviklingsavdelingen	Nore og Uvdal kommune

ID. 144610 FURE

Furen ligger mellom 1070-1090 m.o.h. og strekker seg i en bue ovenfor veien som ligger øst for Sønstevatn. Furen begynner ca. 28 meter nordøst for der veien svinger over Dam Sønstevatn, og strekker seg i øst/sørøstlig retning ca. 70 meter, før den svinger og fortsetter i sørvestlig retning ca. 150 meter og avsluttes nede ved veien. Furen er ca. 220 meter lang, mellom 2-3 meter bred, og ca. 80 cm dyp. Furen ligger ca. 10 meter vest for id. 136235, i skrånende terreng mot vest, bevokst med lyng, mose, diverse krattvegetasjon og enkelte fjellbjørk. Det ligger steiner i ulike størrelser gjennom hele furen, og i enkelte partier er det svært fuktig.

Foto 5: Bildet viser id. 144610, i retning sør-sørvest.

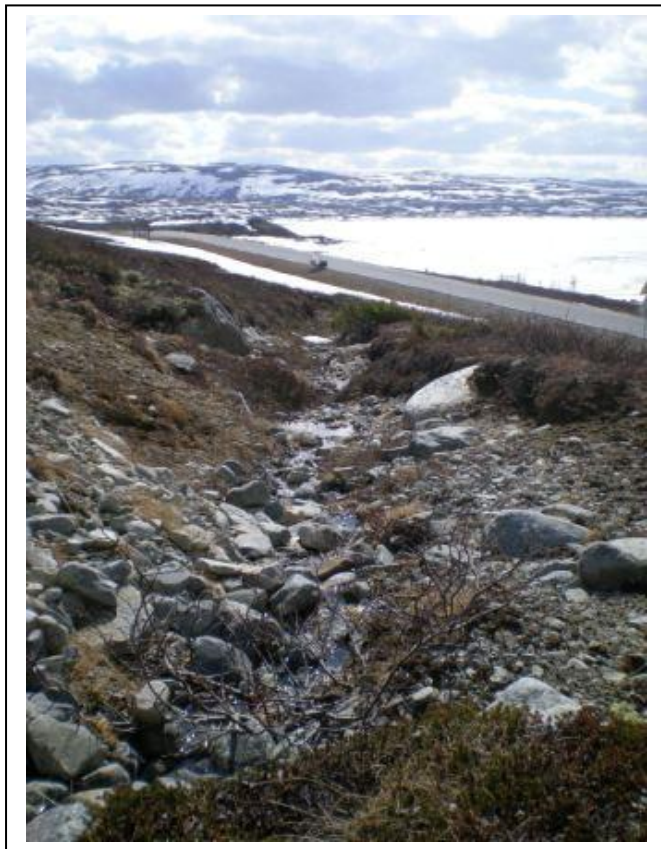

Foto 6: Bildet viser id. 144610, i retning sørvest.

	Buskerud fylkeskommune	Dam Sønstevatn 11/1120
	Utviklingsavdelingen	Nore og Uvdal kommune

KONKLUSJON

Hele planområdet ble undersøkt i forhold til Kulturminneloven av 1978 §9. Det ble ikke påvist automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. I løpet av undersøkelsen ble de nærmeste kulturminnene (id. 136234-36) kontrollregistrert på grunn av deres nære beliggenhet til der riggområdet skal ligge. Videre ble det funnet en fure i terrenget (id. 144610), rett ovenfor planområdet. Ingen av disse kulturminnene vil komme i konflikt med det planlagte arbeidet. Nedtappingbeltet i hele tiltakets lengde ble undersøkt, og det vil vurderes av Norsk Maritimt museum om ytterligere marinarkeologiske undersøkelser er nødvendig.

DRAMMEN 20.04.11

Linda Arnestad

.....

Feltleder / Saksbehandler

	Buskerud fylkeskommune	Dam Sønstevatn 11/1120
	Utviklingsavdelingen	Nore og Uvdal kommune

FOTOLISTE

Foto 1: Oversiktsbilde av Dam Sønstevatn, i retning vest/nordvest.....	1
Foto 2: Bildet viser id. 136236, i retning nord.	5
Foto 3: Bildet viser id. 136234, i retning nord.	6
Foto 4: Bildet viser id. 136235, i retning vest.	6
Foto 5: Bildet viser id. 144610, i retning sør-sørvest.	7
Foto 6: Bildet viser id. 144610, i retning sørvest.	7

KARTLISTE

Kart 1: Kartet viser planområdet og kulturminnene i nærområdet, i målestokk 1:12 500.	1
Kart 2: Kartet viser planområdet med de nærmeste kulturminnene inntegnet etter kontrollregistrering, i målestokk 1:5000.	3

KILDER

Eikhom, Thor S. 1962. *Innberetning om arkeologiske undersøkelser 1962 i Imingdalen, Uvdal S. Nore PGD. Buskerud*. Universitetets oldsakssamling ved de arkeologiske museers registreringstjeneste. Oslo.